

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการสร้างเสริมความสามารถการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันโรคไตเรื้อรังโดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่อยู่ในพื้นที่และปฏิบัติหน้าที่มาอย่างน้อย 3 ปี จำนวน 26 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างและผ่านการอบรมโปรแกรมการส่งเสริมการฉลาดรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับการป้องกันโรคไตเรื้อรังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความแตกต่างของความสามารถการคัดกรองในการป้องกันโรคไตเรื้อรังระหว่างก่อนและหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 3 ความแตกต่างของความสามารถการสื่อสารทางสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังระหว่างก่อนและหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันโรคไตเรื้อรังโดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่อยู่ในพื้นที่และปฏิบัติหน้าที่มาอย่างน้อย 3 ปีจำนวน 26 คน โดยข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โรคประจำตัว และ การได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคไตเรื้อรังในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง (n = 26)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	2	7.7
หญิง	24	92.3
2. สถานภาพสมรส		
โสด	4	15.40
คู่	20	76.90
หม้าย	1	3.80
หย่า/ แยก	1	3.80
3. อายุ (ปี) กลุ่มตัวอย่าง $\bar{X} = 53.77$, S.D. = 8.45		
≤ 50	11	42.30

ส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง (n = 26)	
	จำนวน	ร้อยละ
51-60	10	38.50
≥60	5	19.20
4. ระยะเวลาที่เป็น อสม. (ปี) กลุ่มทดลอง $\bar{X}$ = 8.46, S.D. = 6.25		
1-5	12	46.20
6-10	6	23.00
11-15	3	11.50
16-20	3	11.50
มากกว่า 60	2	7.80
5. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	6	23.10
ประถมศึกษา	6	23.10
มัธยมศึกษา	6	23.10
ประกาศนียบัตร	3	11.50
ปริญญาตรี	5	19.20
6. อาชีพหลักของ อสม.		
ทำสวน/ ทำไร่	1	3.80
รับจ้าง	4	15.40
วิสาหกิจ	1	3.80
บริษัท / โรงงาน	2	7.70
ค้าขาย	5	19.30
แม่บ้าน/ว่างงาน	9	34.60
อื่นๆ	4	15.40
7. โรคประจำตัว		
ไม่มี	12	46.20
โรคเบาหวาน	3	11.50
โรคไขมันในเลือดสูง	4	15.40
โรคความดัน	3	11.50
โรคเบาหวาน และไขมันในเลือดสูง	2	7.70
โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง และไขมันในเลือดสูง	2	7.70
8. การเข้ารับการอบรมโรคไตเรื้อรัง		
ไม่ได้อบรม	3	11.50
ได้รับการอบรมปีที่ผ่านมา	2	7.70
ได้รับการอบรมมากกว่า 1 ปี	21	80.80

ส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง (n = 26)	
	จำนวน	ร้อยละ
9. น้ำหนัก (กิโลกรัม) กลุ่มทดลอง $\bar{X} = 64.25$, S.D. = 11.84		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50	3	11.50
51-60	8	30.80
61-70	8	30.80
71-80	5	19.20
มากกว่า 80	2	7.70
10. รอบเอว (นิ้ว) กลุ่มทดลอง $\bar{X} = 32.87$, S.D. = 3.69		
26-30	8	30.80
31-35	12	46.20
36-40	6	23.10
11. การสูบบุหรี่		
ไม่สูบ	24	92.30
สูบแต่เลิกแล้ว 41 ขึ้นไป	1	3.80
สูบ	1	3.80
12. การดื่มแอลกอฮอล์		
ไม่ดื่ม	16	61.54
เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	7	26.92
ดื่ม	3	11.54
13. ค่าความดัน Systolic $\bar{X} = 128.19$, S.D. = 10.09		
101-110	3	11.54
111-120	6	23.07
121-130	6	23.07
131-140	10	38.46
141 ขึ้นไป	1	3.85
14. ค่าความดัน Diastolic $\bar{X} = 81.08$, S.D. = 7.52		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 60	0	0.00
61-70	4	15.38
71-80	9	34.62
81-90	13	50.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.30 มีสถานภาพสมรสคู่อ้อยละ 76.90 กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 53.77 ปี เท่ากับ 53 ปี 9 เดือน (S.D. = 8.45) ส่วนใหญ่มีอายุ ≤ 50 ปี ร้อยละ 42.30 ร้อยละ 46.20 กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยระยะเวลาที่เป็น อสม. 8.46 ปี ซึ่งเท่ากับ 8 ปี 5 เดือน (S.D. = 6.25) มีระยะเวลาที่เป็น อสม. 1-5 ปี ร้อยละ 46.20 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประถมศึกษา และไม่ได้เรียนจำนวนร้อยละ

23.10 อาชีพหลักของ อสม. มีอาชีพเป็นแม่บ้าน/ว่างงาน ร้อยละ 34.60 ด้านภาวะสุขภาพ ส่วนใหญ่ อสม.ระบุว่าไม่มีโรคประจำตัวร้อยละ 46.20 อสม.ได้รับการอบรมโรคไตเรื้อรังมากกว่า 1 ปี ร้อยละ 80.80 อสม. ส่วนใหญ่มีน้ำหนัก 51-60 กิโลกรัม ร้อยละ 30.80 โดยมีน้ำหนักเฉลี่ย 64.25 กิโลกรัม (S.D. = 11.84) มีรอบเอวเฉลี่ย 32.87 นิ้ว (S.D. = 3.69) ส่วนใหญ่มีรอบเอว 31-35 นิ้ว ร้อยละ 46.20 ไม่สูบบุหรี่ ร้อยละ 92.30 ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 61.50 มีค่าความดัน Systolic เฉลี่ย 128.19 (S.D. = 10.09) โดยส่วนใหญ่มีค่าความดัน Systolic 131-140 ร้อยละ 38.50 มีค่าความดัน Diastolic เฉลี่ย 81.08 (S.D. = 7.52) ส่วนใหญ่มีค่าความดัน Diastolic 81-90 ร้อยละ 50.00

ตอนที่ 2 ความแตกต่างของความสามารถการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง ของกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างก่อนและหลังใช้โปรแกรมฯ

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบความสามารถการคัดกรอง และความสามารถการสื่อสารทางสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างก่อนและหลังใช้โปรแกรมฯ โดยใช้สถิติการทดสอบทีชนิดไม่อิสระ (n=26)

ตัวแปร	ก่อนใช้โปรแกรมฯ (n=26)			หลังใช้โปรแกรมฯ(n=26)			t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
ความสามารถการคัดกรองในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง								
กลุ่มตัวอย่าง	52.95	10.99	ปานกลาง	58.69	4.95	สูง	-10.532	.000*
	(68.59%)			(81.52%)				
ความสามารถการสื่อสารทางสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง								
กลุ่มตัวอย่าง	49.38	7.90	ปานกลาง	58.69	5.07	สูง	-9.627	.000*
	(66.15%)			(81.52%)				

*p-value < .05

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความสามารถการคัดกรองการป้องกันโรคไตเรื้อรัง ก่อนใช้โปรแกรมฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 52.95$, S.D.= 10.99) หลังใช้โปรแกรมฯ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 58.69$, S.D.= 4.95) โดยหลังใช้โปรแกรมฯ ความสามารถในการคัดกรองในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง สูงกว่าก่อนใช้โปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t = -10.532, p-value = .000)

กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความสามารถการสื่อสารทางสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังก่อนใช้โปรแกรมฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 49.38$, S.D.= 7.90) หลังใช้โปรแกรมฯ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 58.69$, S.D.= 5.07) โดยหลังใช้โปรแกรมฯ ความสามารถในการสื่อสารทางสุขภาพในการป้องกันโรคไตเรื้อรังสูงกว่าก่อนใช้โปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t = -9.627, p-value = .000) ทั้งนี้การอ้างอิงระดับของความสามารถการคัดกรองและการสื่อสารทางสุขภาพอ้างอิงเกณฑ์การประเมินผลของบลูม (Bloom, 1976, pp. 60) ได้แก่ ระดับความสามารถสูง หมายถึงได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับความสามารถปานกลาง หมายถึง ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60-79.99 ระดับความสามารถต่ำ หมายถึง ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 60

ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยความสามารถการคัดกรองในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง ก่อนและหลังใช้โปรแกรมฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 52.92$, S.D. = 8.89 และ $\bar{X} = 53.69$, S.D. = 6.6 ตามลำดับ) โดยก่อนและหลังใช้โปรแกรมฯ ความสามารถในการคัดกรองในการป้องกันโรคไตเรื้อรัง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (t = 0.356, p-value = .725)